

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. F. T.**, bývajúceho v Ž., zastúpeného JUDr. T. P., advokátkou so sídlom v Ž., proti žalovanej **P., a.s.** so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou L., s.r.o. so sídlom v B., IČO: X., o **ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. Nc 1117/1999, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 17. júla 2013 sp. zn. 10 Co 301/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd **z r u š u j e**

1. rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 17. júla 2013 sp. zn. 10 Co 301/2011 v zmeňujúcom výroku a vo výroku o trovách konania,
2. uznesenie Krajského súdu v Žiline z 31. júla 2013 sp. zn. 10 Co 301/2011.

Vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa v konaní po pripustení zmeny petitu jeho žaloby uznesením Okresného súdu Žilina z 1. apríla 2009 č.k. Nc 1117/1999-84 domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť uverejniť do troch dní v ňou vydávanom médiu ospravedlnenie s nasledovným textom: *Ospravedlnenie F. T. Dňa 19. novembra 1999 v týždenníku M. bol uverejnený článok autorky Z. S. pod názvom „Sudca na odstrel?“, v ktorom je okrem iného uvedené: spomínaná M. K., za ktorú orodoval F. T., a ktorá je trestne stíhaná za podvody hospodárskeho charakteru, je dobrou (podľa niektorých zdrojov dokonca intímnu) priateľkou F. T. F. T. nie je hocaký podvodník. F. T. začal pôsobiť ako vyberač - nie v zmysle výpalného, na to sa cenil príliš vysoko, ale nazvime ho vyberačom protihodnoty. Fungovalo to asi takto: F. T. získal informáciu, že na X.Y. sa chystá zatykač. Ponúkol teda túto informáciu na predaj - ako tovar - a skasíroval. Sám seba F. T. rád prezentuje ako poctivého podnikateľa, no vzhľadom na*

charakter podnikania a mravov mu málokto uverí ... Najlepším príkladom včasného echa pred zatknutím je samotný F. T. ... Trestný čin, kvôli ktorému F. T. v roku 1994 náhlivo opustil vlasť, mal hodnotu 120 miliónov korún a išlo o podvod na clearingovom účte... F. T. sprevádzala odstrašujúca povest' násilníka, schopného všetkého. Spomínanému vyšetrovateľovi sa vraj vyhrážal smrťou, iný policajt dostal takú bitku, že sa liečil 3 týždne a ďalšiemu zas pred garážou vybuchla nálož... Všetky uverejnené tvrdenia sú nepravdivé. P., a.s. nedisponuje žiadnymi relevantnými dôkazmi, ktorými môže preukázať, že M. K. je dobrou (dokonca intímnu) priateľkou F. T. Nie je pravda, že F. T. je podvodník. Nie je pravda, že F. T. pôsobil ako vyberač, takým spôsobom, že získal informáciu, že sa chystá na nemenovanú osobu zatykač, túto informáciu ponúkol na predaj ako tovar a túto skasiroval. Spoločnosť P., a.s. nedisponuje žiadnymi dôkazmi, ktoré spochybňujú charakter a mravy F. T. Nie je pravdou, že F. T. dostal včasné echo pred zatknutím a nie je pravdou, že F. T. náhlivo opustil vlasť. Spoločnosť P., a.s. nedisponuje žiadnymi dôkazmi, ktorými môže preukázať odstrašujúcu povest' násilníka F. T., schopného všetkého. Rovnako nemá žiadne dôkazy, ktorými môže preukázať, že sa F. T. vyhrážal vyšetrovateľovi smrťou a že F. T. má akýkoľvek vzťah k bitke, ktorú iný policajt dostal a z ktorej sa liečil 3 týždne a ďalšiemu zas pred garážou vybuchla nálož. Za zverejnenie nepravdivých tvrdení sa P., a.s. vydavateľ bývalého spoločenského týždenníka M. ospravedľňuje F. T. Žalobca ďalej žiadal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu do troch dní náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 663 878,37 € a tiež náhradu trov konania.

Okresný súd Žilina rozsudkom 30. júna 2011 č.k. Nc 1117/1999-334 uvedenej žalobe v časti týkajúcej sa ospravedlnenia vyhovel. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi do troch dní náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 165 969,59 € a náhradu trov konania v celkovej výške 22 766,46 €. V ostatnej časti ohľadom zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy žalobu zamietol. V odôvodnení poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, ktorými mal preukázané, že v týždenníku vydávanom žalovanou vyšiel 19. novembra 1999 článok „Sudca na odstrel“ (ďalej len „článok“) s textom uvedeným v žalobe. Sporný článok sa týkal viacerých osôb, medziiným však aj osoby „F. T.“. Podľa názoru súdu prvého stupňa pre každého čitateľa článku muselo byť zrejmé, že ide o osobu žalobcu. Zodpovedajú tomu aj výsledky dokazovania vykonaného výpoveďami svedkov, ktorí potvrdili, že každý v Žiline poznal prípad „F. T.“, ktorý odcestoval do Brazílie a odtiaľ bol vydaný pre účely trestného konania v Slovenskej republike, a každý vedel, že ide o žalobcu. Aj všetkým rodinným príslušníkom žalobcu, jeho priateľom, známym, obchodným partnerom bolo zrejmé, že „F.

T.“ uvedený v článku je žalobca. Osobu „F. T.“ nikto nespájal s inou osobou. Vec bola pomerne široko medializovaná, dokonca aj prostredníctvom televíznych správ. Neobstojí pritom obrana žalovanej, podľa ktorej v článku – len iniciálami označenú osobu – nemožno stotožniť so žalobcom. Súd prvého stupňa dospel k záveru o identite oboch osôb. V ďalšom uviedol, že v článku boli o žalobcovi uvedené klamstvá a nepravdivé informácie. Žalovaná nepredložila súdu relevantné dôkazy, ktoré by potvrdili, že mal intímnu známosť s osobou M. K., že je podvodník, pôsobil ako vyberač, má povest' násilníka schopného všetkého, vyhrážal sa vyšetrovateľovi smrťou, iný policajt dostal bitku, z ktorej sa liečil 3 týždne a ďalšiemu zasa pred garážou vybuchla nálož. Skutočnosti uvádzané v článku, že náhlivo opustil Slovenskú republiku a odišiel do Brazílie sú znova len polopravdy. Žalobca v konaní priznal, že bol v Brazílii, avšak neodišiel tam na základe trestného stíhania. Jeho trestné stíhanie začalo až v čase pobytu v Brazílii. Článok je nepravdivý aj v tom, že sa dopustil clearingového podvodu v hodnote 120 000 000 Sk. Je síce pravdou, že bol za takýto čin trestne stíhaný, jeho trestné stíhanie však bolo právoplatne zastavené a dokonca bol neskôr aj odškodnený. Na druhej strane ale autorka článku Z. S. bola rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 6 T 47/07 právoplatne odsúdená za to, že sa v súvislosti s článkom dopustila trestného činu ohovárania. Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa ustanovení § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka. Výsledkami vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca sa opodstatnene domáha ochrany osobnosti. Podľa jeho názoru preukázal splnenie predpokladov nielen pre to, aby žalovanej bola uložená povinnosť ospravedlniť sa mu spôsobom uvedeným v petite žaloby, ale aj povinnosť zaplatiť mu primeranú náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu v peniazoch (lebo morálna satisfakcia nie je postačujúca vzhľadom na intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov neoprávneného zásahu do osobnosti žalobcu, spôsob, akým došlo k neoprávnenému zásahu v hromadnom informačnom prostriedku znižujúcemu dôstojnosť a vážnosť žalobcu v spoločnosti v značnej miere). Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vzal súd na zreteľ, že osobnostné práva žalobcu boli neoprávnené zasiahnuté printovým médiom. Zohľadnil tiež závery trestných rozsudkov týkajúcich sa odsúdenia autorky článku za šírenie nepravdivých informácií, ktoré boli spôsobilé značnou mierou narušiť vážnosť a dôstojnosť žalobcu v očiach spoluobčanov, poškodiť ho v zamestnaní, narušiť jeho rodinné vzťahy a spôsobiť mu vážnu ujmu. Pokiaľ žalobca žiadal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 663 878,37 €, súd prvého stupňa mu priznal náhradu vo výške 165 969,59 €, ktorú označil za primeranú okolnostiam, za ktorých došlo k zásahu do osobnosti žalobcu. Žalobu vo zvyšnej časti (nad priznanú sumu) zamietol ako neopodstatnenú. O trovách konania rozhodoval podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Žiline, rozhodujúc na základe odvolania žalovanej podaného proti výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bolo žalobe vyhovené, a tiež proti výroku o náhrade trov, rozsudkom zo 17. júla 2013 sp. zn. 10 Co 301/2011: a/ „nedotkol sa rozsudku vo výroku, v ktorom okresný súd v ostatnej časti ohľadom zaplataenia nemajetkovej ujmy návrh žalobcu zamietol“, b/ v ostatných výrokoch odvolaním napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol, c/ dodal, že o trovách konania rozhodne do 30 dní. V odôvodnení uviedol, že na odvolacom pojednávaní čiastočne opakoval a doplnil dokazovanie, oboznámil dotknuté časti článku, výpisy z obchodného registra a vypočul žalobcu, ktorý aj v priebehu odvolacieho konania zotrval na podanej žalobe a na tom, že obsah článku, ktorý sa ho bezprostredne týkal, neoprávnene zasiahol do jeho osobnostných práv spôsobom závažným, široko medializovaným a v značnej miere porušujúcim jeho práva. Žalovaná aj v odvolacom konaní naďalej argumentovala, že žalobca nie je v danom prípade aktívne legitimovaný, lebo sporný článok sa týkal „F. T.“, z jeho obsahu ale bez ďalšieho nevyplýva, že ide o osobu žalobcu. Odvolací súd zdôraznil, že predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je jednak to, že došlo k neoprávnenému zásahu, a jednak to, že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na chránených osobnostných právach. Obe náležitosti musia byť splnené, aby vznikol právny vzťah, ktorého obsahom je na jednej strane právo domáhať sa ochrany podľa § 11 Občianskeho zákonníka a na druhej strane povinnosť znášať sankcie uložené súdom. Účastníkom, ktorý je v rámci tohto právneho vzťahu nositeľom uvedeného oprávnenia (subjektom ochrany), je fyzická osoba, do ktorej osobnostných práv bolo zasiahnuté. Účastníkom, ktorý je nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky zásahov, alebo poskytnúť primerané zadost'učinenie je vždy tá fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa dopustila konania neoprávnene zasahujúceho do chránených osobnostných práv [viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 134/2007]. Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je nielen zistenie, že žalobca je fyzickou osobou, ktorej osobnostné práva boli porušené alebo ohrozené, ale aj zistenie, že žalovaný subjekt (fyzická alebo právnická osoba) sa dopustil takého konania, ktoré žalobca v konaní považoval za zásah do jeho chránených práv a z ktorého vyvodzoval svoje právo na ochranu osobnosti. Obe zisťovania sú súčasťou skúmania, kto je v konaní vecne legitimovaný. Vecnou legitimáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého jeden z účastníkov je nositeľom oprávnenia (je aktívne legitimovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne

legitimovaný). Nedostatok vecnej legitimácie (aktívnej alebo pasívnej) vždy vedie k zamietnutiu návrhu na začatie konania meritórnym rozhodnutím (viď rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 201/2007). V prejednávanej veci nebolo medzi účastníkmi konania sporné uverejnenie článku, ani jeho obsah. Sporným nebolo ani to, že článok vyšiel v médiu vydanom žalovanou. Sporným však zostalo, či bežný čitateľ článku mohol stotožniť osobu „F. T.“ so žalobcom. Odvolací súd poukázal na to, že meno F. nie je meno výnimočné, ojedinelé, patrí medzi frekventované mená mužskej populácie. Priezvisko so začiatočným písmenom T. používajú dokonca aj v regionálnych pomeroch (v okrese Žilina) viaceré fyzické osoby. Aby bežný čitateľ mohol stotožniť osobu „F. T.“ so žalobcom, musel by disponovať – nad rámec obsahu článku – s ďalšími informáciami dokonca až súkromného charakteru. Žalobca, ako to sám potvrdil na odvolacom pojednávaní, nepôsobil v minulosti ako verejne činná alebo verejne známa osoba. Široká čitateľská verejnosť preto nemala dôvod stotožňovať „F. T.“ s osobou žalobcu. Pokiaľ svedkovia vypočutí v konaní uviedli, že k takémuto stotožneniu dospeli, odvolací súd pri vyhodnocovaní ich výpovedí považoval za významnú skutočnosť, že sa ešte pred uverejnením článku dozvedeli z iných zdrojov o trestnom stíhaní žalobcu. Ani v podnikateľskom prostredí nebol daný dôvod stotožňovať „F. T.“ so žalobcom, lebo vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by podnikal pod obchodným menom F. T. Navyše, existujú aj ďalšie osoby odlišné od žalobcu, súčasťou obchodného mena ktorých je „Ing. F. T.“. Na základe všetkých týchto skutočností dospel odvolací súd k záveru, že článok nebol spôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu. Vzhľadom na to, že neboli splnené predpoklady vyplývajúce z § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka, nebol dôvod zaoberať sa ďalšími otázkami, riešenie ktorých by bolo potrebné, ak by žalobca bol aktívne legitimovaný (t.j. najmä dovoľnosťou zásahu, jeho intenzitou, dôsledkami, existenciou príčinnej súvislosti medzi zásahom a spôsobenou nemajetkovou ujmom, adekvátnosťou požadovanej formy nápravy spôsobenej ujmy, splnením podmienok priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, primeranosťou výšky náhrady nemajetkovej ujmy). Z týchto dôvodov odvolací súd prvostupňový rozsudok v odvolaní napadnutom výroku vo veci samej zmenil tak, že žalobu zamietol. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil poukázaním na § 224 ods. 1 a § 151 ods. 3 O.s.p.

Krajský súd v Žiline uznesením z 31. júla 2013 sp. zn. 10 Co 301/2011 žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej do troch dní titulom súdneho poplatku 5 045 € a titulom náhrady trov právneho zastúpenia 3 200,49 €.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s tým, že je prípustné podľa § 238 ods. 1 O.s.p. a dôvodné preto, lebo sú dané dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Odvolací súd síce na odvolacom pojednávaní zopakoval dokazovanie, nie však v potrebnom rozsahu. Jeho skutkové zistenie, že žalobca v rozhodnom období nepodnikal pod obchodným menom „Ing. F. T.“ nezodpovedá skutočnosti, ani obsahu spisu, ako to napokon vyplýva aj z výpisu zo živnostenského registra. V ďalšom uviedol, že jediní členovia vec prejednávajúceho senátu odvolacieho súdu nestotožnil „F. T.“ uvedeného v článku s osobou žalobcu. Inak všetci (vyšetrovateľ, ktorý vzniesol obvinenie voči autorke článku, prokurátor, trestní sudcovia) vychádzali z totožnosti oboch osôb. Potvrďuje to aj tá skutočnosť, že Ing. F. T. (žalobca) mal v trestnom konaní vedenom proti autorke článku procesné postavenie poškodeného. Autorka článku v každej svojej výpovedi nielen v predmetnom občianskom súdnom konaní, ale tiež v trestnom konaní potvrdila, že článok písala o Ing. F. T., ktorý bol obvinený z clearingového podvodu a deportovaný z Brazílie. Tieto skutkové okolnosti nemohli byť spájané s inou osobou, len so žalobcom. Pokiaľ odvolací súd dospel k opačnému záveru, vec posudzoval jednostranne, neobjektívne, bez reálneho zohľadnenia skutkových okolností, ktoré vyšli najavo v priebehu dokazovania. Žalobca v závere dovolania, zdôrazniac, že preukázal svoju aktívnu vecnú legitimáciu, žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu vyslovila pochybnosti o včasnosti podania dovolania a poukázala na to, že dovolanie nevymedzuje rozsah, v akom je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Dovolacie dôvody (§ 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.) nie sú v dovolaní konkretizované a žalobca bližšie nevysvetlil, čím mu bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie nezakladá túto vadu. Dovolacím dôvodom nemôžu byť ani nesprávne skutkové zistenia (viď rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 274/2010). Dokazovanie doplnené odvolacím súdom preukázalo, že v čase publikovania článku podnikalo v Žiline viacero podnikateľov s menom, ktoré má žalobca. Nie všetky skutočnosti uvádzané v dovolaní (najmä na jeho str. 2) boli predmetom dokazovania pred prvostupňovým a odvolacím súdom, preto ani nemohli byť týmito súdmi posudzované z hľadiska ich významu pre prejednávajúcu vec. Vzhľadom na to, že aj pre odvolací súd bol rozhodujúci stav v čase jeho rozhodovania (§ 154 O.s.p.), nemožno mu vytýkať, že na tieto skutočnosti neprihliadol. Odvolací súd postupoval správne, keď vychádzal len z obsahu

článku. Z uvedených dôvodov žalovaná žiadala neopodstatnené dovolanie žalobcu zamietnuť ako smerujúce proti vecne správne mu rozsudku odvolacieho súdu.

Najvyšší súd ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade so zákonom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozsudku, proti ktorému je dovolanie procesne prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie bolo podané včas.

Dovoláním napadnutý rozsudok bol obom účastníkom doručený poštou 17. júla 2013 (viď doručky pripojené na č.l. 430 spisu). Koniec lehoty na podanie dovolania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) pripadol na 17. august 2013 (sobota), preto za posledný deň tejto lehoty bolo potrebné považovať najbližší pracovný deň (§ 57 ods. 2 O.s.p.), ktorým bol pondelok 19. augusta 2013. Dovolanie bolo podané v tento deň osobne v podateľni Okresného súdu Žilina (viď č.l. 448 spisu). V ďalšom preto dovolací súd vychádza z toho, že dovolanie bolo podané včas.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi; ak dovolateľ nekonkretizuje rozsah, v ktorom napadol rozhodnutie odvolacieho súdu, dovolací súd ho preskúma v celom rozsahu. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa pri tom zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

1. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. O vadu konania podľa tohto ustanovenia ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci

sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobca vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a existencia väd tejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

2. Podľa názoru žalobcu mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

2.1. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (vid' R 54/2012).

2.2. Ak dovolateľ vychádza z toho, že vadou tejto povahy je neúplnosť skutkových zistení alebo nesprávnosť skutkových záverov, dovolací súd uvádza, že v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa takéto nedostatky nepovažujú za procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (vid' napríklad rozhodnutia sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

2.3. Pre prípad, že dovolateľ za odňatie možnosti konať pred súdom považuje to, že odvolací súd nezopakoval dokazovanie všetkými dôkazmi, ktorými vykonal dokazovanie súd prvého stupňa, dovolací súd uvádza, že odvolací súd môže zmeniť prvostupňové rozhodnutie (pokiaľ dospeje k názoru o opodstatnenosti takého rozhodnutia) aj vtedy, keď zopakuje len niektoré dokazovanie alebo dokazovanie doplní len niektorým dôkazom.

Pod opakovaním dokazovania vykonaným súdom prvého stupňa netreba rozumieť opakovanie všetkých dôkazov, ale iba takých dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa, o výsledkoch správnosti ktorých má odvolací súd pochybnosti (viď „Jaroslav Krajčo a kol., Občiansky súdny poriadok – Komentár, I. diel“, Eurounion, 2010, str. 851).

2.4. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že je na súde, aby zväžil, ktoré dôkazy vykoná. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani tým, že súd prípadne nesprávne vyhodnotí niektorý dôkaz, nedochádza k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

3. Pokiaľ dovolateľ zastával názor, že v konaní došlo k „inej“ vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 1 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že „inou“ vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podriaďovať pod § 237 O.s.p., ale ich dôsledok sa mohol prejaviť na výsledku konania, ktorý je formulovaný vo výroku meritórneho súdneho rozhodnutia.

„Iná“ procesná vada nebola žalobcom v dovolaní konkretizovaná (z hľadiska obsahového vymedzenia ani namietaná) a v priebehu dovolacieho konania nevyšla najavo.

4. Z obsahu dovolania zreteľne vyplýva, že dovolateľ – tak po stránke formálnej, ako aj materiálnej – namieta to, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V danom prípade sa žalobca domáhal ochrany osobnosti, do ktorej mu podľa neho bolo zasiahnuté článkom uverejneným v médiu, ktorého vydavateľom je žalovaná. Súd prvého stupňa vychádzal z názoru, že žalobca je aktívne vecne legitimovaný (lebo mal za to, že bežný čitateľ článku stotožnil v ňom uvedenú osobu „F. T.“ so žalobcom). Odvolací súd vychádzal z opačného názoru.

4.1. Najvyšší súd už v rozhodnutiach, na ktoré poukázal aj odvolací súd (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 201/2007 a 3 Cdo 134/2007) podal podrobný výklad predpokladov úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti, ako aj podmienok, za ktorých možno v tom – ktorom prípade účastníka stojaceho na jednej procesnej strane považovať za aktívne legitimovaného a účastníka stojaceho na opačnej procesnej strane za pasívne legitimovaného. Preto len pripomína, že v konaní o ochranu osobnosti je aktívne legitimovaná (v prípadoch, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka), výlučne tá fyzická osoba, do osobnostných práv ktorej bolo zasiahnuté.

Zo strany najvyššieho súdu už bolo opakovane konštatované, že pokiaľ je v niektorej veci za zásah do osobnostných práv považovaný určitý slovný (ústny alebo písomný) prejav, treba analyzovať nielen obsah tohto prejavu, ale tiež formu a určitosť v ňom použitých výrazových prostriedkov, pretože tá je vonkajším prejavom obsahu (porovnaj napríklad sp. zn. 3 Cdo 2/2004, 3 Cdo 154/2005, 3 Cdo 13/2011, 3 Cdo 84/2011, 3 Cdo 176/2012, 3 Cdo 12/2016).

V rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 154/2005 najvyšší súd uviedol, že predmetom ochrany v zmysle ustanovení § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka je osobnosť (ľudská bytosť) nesúca určité meno, ktoré ju individualizuje od ostatných osobností. Neoprávneným zásahom do osobnostných práv môže byť uverejnenie nepravdivých údajov (aj) o fyzickej osobe, ktorá je označená len iniciálkami (počiatočnými písmenami jej krstného mena a priezviska), pokiaľ je takéto označenie doplnené niektorými ďalšími údajmi tak, že na verejnosti nevznikajú pochybnosti o tom, koho sa zverejňovaný údaj (informácia) týka.

4.2. Vzhľadom na dôvod, so zreteľom na ktorý odvolací súd prvostupňové rozhodnutie vo veci samej zmenil tak, že žalobu zamietol, bolo potrebné v konaní pred najvyšším súdom podrobiť dovolaciemu prieskumu správnosť vyriešenia otázky aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v prejednávanej veci. V okolnostiach preskúmvanej veci to znamenalo posúdiť správnosť záveru odvolacieho súdu, že nie je dôvod, aby v článku uvedený „F. T.“ bol stotožňovaný so žalobcom.

Najvyšší súd, zohľadňujúc aj dovolaciu argumentáciu žalovanej, podľa ktorej časť svedkov nemala pochybnosti o totožnosti „F. T.“ so žalobcom preto, lebo vopred získali informácie nedostupné bežnému čitateľovi, mal pri dovolacom prieskume na zreteli obsah samotného článku.

4.2.1. Článok, fotokópia ktorého je v spise založená na č.l. 136 až 138, sa týka osoby, ktorá je označená krstným menom „F.“ a začiatočným písmenom jej priezviska „T.“ O takto označenej osobe článok uvádza, že sa dopustila clearingového podvodu, bola zaň trestne stíhaná a v súvislosti s tým tiež deportovaná z Brazílie. Článok je doplnený fotografiou domu tejto osoby, text pod ktorou dopĺňa informácie o „F. T.“ v tom zmysle, že ide o podnikateľa.

4.2.2. Pri riešení otázky, ktorá je samou podstatou a základom dovolacieho prieskumu najvyššieho súdu v prejednávanej veci, nie je určujúce, či osobu „F. T.“ stotožnila so žalobcom široká čitateľská verejnosť, resp. každý, kto článok prečítal. Rozhodujúcim bolo, či tí, ktorí poznali Ing. F. T. bývajúceho v Ž. (teda jeho rodinní príslušníci, priatelia, známi, susedia, obchodní partneri) po prečítaní článku mohli s ním stotožniť „F. T.“. Otázka, aký široký okruh osôb (čitateľov) po prečítaní častí článku týkajúcich sa „F. T.“ stotožnil túto osobu so žalobcom, nebola pri posudzovaní aktívnej legitímácie žalobcu bezprostredne významná (tým, samozrejme, nie je dotknutá prípadná relevantnosť tejto otázky pri skúmaní

rozsahu dôsledkov vyvolaných článkom, resp. primeranej formy morálnej alebo finančnej satisfakcie).

4.2.3. Najvyšší súd zotrváva naďalej na závere, ktorý už skôr zaujal v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 154/2005, že pre záver o stotožnení osoby, ktorá je označená v písomnom prejave, s osobou zásahom dotknutou je v niektorých prípadoch postačujúce jej označenie aj len iniciálkami, pokiaľ je takéto označenie doplnené niektorými ďalšími údajmi.

Najvyšší súd konštatuje, že v danom prípade bolo v článku o „F. T.“ uvedených toľko doplňujúcich informácií (viď 4.2.1), že záver o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu nebolo možné vyvodit' len z toho, že meno F. je na Slovensku frekventované a že (aj medzi podnikateľmi) sa vyskytuje niekoľko osôb s menom F. T..

Odvolačí súd uviedol, že žalobcu by s „F. T.“ mohol stotožňovať len ten, kto má nad rámec obsahu článku ďalšie informácie týkajúce sa žalobcu. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ale už sama fotografia domu s textom, ktorý vysvetľuje, že ide o dom „F. T.“, významne prispieva k možnosti, že napríklad rodinní príslušníci žalobcu, jeho susedia, ale tiež všetky ďalšie osoby, ktoré z nejakého dôvodu poznajú dom, stotožnia osobu spomenutú v článku („F. T.“) so žalobcom.

4.2.4. Dovolací súd ako poznámku k vyššie uvedenému uvádza, že pochybnosti o tom, že „F. T.“ je totožný so žalobcom, zrejme nemali vyšetrovatelia a prokurátori pôsobiaci v trestnom konaní vedenom proti autorke článku, lebo v opačnom prípade by nebola obvinená (obžalovaná) z trestného činu ohovárania, ktorého sa mala dopustiť uvedením nepravdivých údajov o ňom. Zrejme ani Okresný súd Bratislava I nemal žiadne pochybnosti o tom, že v článku uvedeným „F. T.“ je Ing. F. T. bývajúcí v Ž., teda žalobca (viď rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo 7. marca 2008 sp. zn. 6 T 47/07 založený v spise na č.l. 115). Pochybnosti v tomto smere nemal podľa všetkého ani Krajský súd v Bratislave (viď jeho rozsudok zo 7. októbra 2008 sp. zn. 4 To 55/2008 založený v spise na č.l. 124).

4.3. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolaním napadnuté rozhodnutie nezohľadňuje dostatočne celkovú šírku právne významných okolností, ktoré vyšli najavo v konaní pred prvostupňovým a odvolacím súdom. Právne posúdenie,

na ktorom spočíva rozsudok odvolacieho súdu, je v dôsledku toho nekomplexné, a preto v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nesprávne.

5. Vzhľadom na to, že žalobca v procesne prípustnom (§ 238 ods. 1 O.s.p.) a včas podanom (§ 240 ods. 1 O.s.p.) dovolaní opodstatnene uplatnil dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil vo výroku vo veci samej a vo výroku o trovách konania; ako súvisiace zrušil tiež neskôr vydané uznesenie tohto súdu o trovách konania. Vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. apríla 2016

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková